

ชื่อโครงการวิจัย การศึกษาผลการใช้ชุดฝึกอบรมทางไกลสำหรับครูสังคมศึกษา เรื่อง การจัดการเรียนการสอน
 พหุวัฒนธรรมให้กับผู้เรียนในสถานศึกษา

ชื่อผู้วิจัย ศาสตราจารย์ ดร.สิริวรรณ ศรีพล

ปีที่ทำแล้วเสร็จ 2555

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาสภาพและปัญหาของการจัดการเรียนการสอนพหุวัฒนธรรมในสถานศึกษา (2) พัฒนาชุดฝึกอบรมทางไกลสำหรับครูสังคมศึกษา เรื่อง การจัดการเรียนการสอนพหุวัฒนธรรมให้กับผู้เรียนในสถานศึกษา (3) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ในการฝึกอบรมก่อนการฝึกอบรมและหลังการฝึกอบรมของผู้เข้ารับการฝึกอบรมที่ใช้ชุดฝึกอบรมทางไกลสำหรับครูสังคมศึกษา เรื่อง การจัดการเรียนการสอนพหุวัฒนธรรมให้กับผู้เรียนในสถานศึกษา และ (4) ศึกษาผลการนำชุดฝึกอบรมทางไกลที่ผู้เข้ารับการฝึกอบรมนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนพหุวัฒนธรรมให้กับผู้เรียนในสถานศึกษา

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูสังคมศึกษาที่สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสงขลา โดยการสุ่มแบบชั้นภูมิ แบ่งกลุ่มตัวอย่างเป็น 2 ส่วน คือ กลุ่มตัวอย่างที่แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพและปัญหาของการจัดการเรียนการสอนพหุวัฒนธรรมในสถานศึกษา โดยใช้การสนทนากลุ่ม (Focus Group) จำนวน 54 คน และกลุ่มตัวอย่างสำหรับการทดสอบประสิทธิภาพชุดฝึกอบรมทางไกลสำหรับครูสังคมศึกษา เรื่อง การจัดการเรียนการสอนพหุวัฒนธรรมให้กับผู้เรียนในสถานศึกษา ในขั้นการทดลองใช้เบื้องต้น (Tryout) จำนวน 54 คน และขั้นทดลองใช้จริง (Trial Runs) จำนวน 36 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ (1) แผนการจัดสนทนากลุ่มเกี่ยวกับสภาพและปัญหาของการจัดการเรียนการสอนพหุวัฒนธรรมในสถานศึกษา (2) ชุดฝึกอบรมทางไกลสำหรับครูสังคมศึกษา เรื่อง การจัดการเรียนการสอนพหุวัฒนธรรมให้กับผู้เรียนในสถานศึกษา จำนวน 5 หน่วย (3) แบบ ทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์การฝึกอบรมทางไกล เรื่อง การจัดการเรียนการสอนพหุวัฒนธรรมให้กับผู้เรียนในสถานศึกษา และ (4) แบบประเมินตนเองของผู้เข้ารับการฝึกอบรมทางไกลในการนำความรู้จากชุดฝึกอบรมทางไกล เรื่อง การจัดการเรียนการสอนพหุวัฒนธรรมให้กับผู้เรียนในสถานศึกษาไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนพหุวัฒนธรรมให้กับผู้เรียนในสถานศึกษา สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การหาประสิทธิภาพของชุดฝึกอบรมทางไกล โดยใช้ E_1/E_2 การทดสอบค่าที และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า (1) ครูสังคมศึกษาให้ความคิดเห็นว่า การจัดการเรียนการสอนพหุวัฒนธรรมมีความสำคัญและมีความจำเป็นที่จะต้องจัดสอนในสถานศึกษา โดยเฉพาะ โรงเรียนที่อยู่ในเขตพื้นที่การศึกษาสงขลา ยะลา ปัตตานี และนราธิวาส แต่ครูส่วนใหญ่ยังมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพหุวัฒนธรรมอยู่ในระดับน้อย และมีความเห็นว่าแนวทางการจัดการเรียนการสอนควรบูรณาการไว้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม รวมทั้งทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ส่วนเนื้อหาที่จะนำมาสอนควรเน้นทั้งในส่วนความรู้และการให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติกิจกรรมเพื่อสังคมเพื่อให้เกิดความเข้าใจอันดีต่อกัน

ครูสังคมศึกษามีความต้องการที่จะได้รับการอบรมเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนพหุวัฒนธรรมโดยเน้นการฝึกอบรมในระบบทางไกล (2) ชุดฝึกอบรมทางไกลสำหรับครูสังคมศึกษา เรื่อง การจัดการเรียนการสอนพหุวัฒนธรรมให้กับผู้เรียนในสถานศึกษา ทั้ง 5 หน่วย มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 ตามที่กำหนดไว้ (3) ผลสัมฤทธิ์ในการฝึกอบรมของผู้เข้ารับการฝึกอบรมที่ใช้ชุดฝึกอบรมทางไกล เรื่อง การจัดการเรียนการสอนพหุวัฒนธรรมให้กับผู้เรียนในสถานศึกษา หลังการฝึกอบรมสูงกว่าการก่อนการฝึกอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ (4) กลุ่มตัวอย่างได้รายงานว่าได้นำความรู้จากการศึกษาชุดฝึกอบรมทางไกลสำหรับครูสังคมศึกษา เรื่องการจัดการเรียนการสอนพหุวัฒนธรรมให้กับผู้เรียนในสถานศึกษา ไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนพหุวัฒนธรรมอย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และชุดฝึกอบรมทางไกลดังกล่าวเหมาะที่จะใช้เป็นคู่มือสำหรับครูสังคมศึกษาในการจัดการเรียนการสอนพหุวัฒนธรรมในสถานศึกษาต่อไป

คำสำคัญ ชุดฝึกอบรมทางไกล การจัดการเรียนการสอนพหุวัฒนธรรม ครูสังคมศึกษา

Research Title: A Study of the Effects of Using a Distance Training Package for Social Studies Teachers on Organizing Instruction on Multiculture for Students in School

Researcher: Professor Dr. Siriwan Sripahol

Year: 2011

ABSTRACT

The purposes of this research were (1) to study the state and problems of organizing instruction on multi-culture in school; (2) to develop a distance training package for social studies teachers on organizing instruction on multicultural for students in school; (3) to compare the pre-training and post-training learning achievements of trainees who used the distance training package for social studies teachers on organizing instruction on multicultural for students in school; and (4) to study the effects of using the distance training package by trainees in organizing instruction on multi-culture for students in school.

The employed research sample consisted of social studies teachers teaching courses in the Social Studies, Culture and Religion Learning Area in schools under the Offices of Songkhla Educational Service Area, obtained by stratified random sampling. The research sample was divided into two groups. The first group consisted of 54 social studies teachers who participated in focus group discussions to express their opinions on organizing instruction on multicultural in school. The second group consisted of social studies teachers who participated in efficiency verification of the developed distance training package, divided into 54 teachers who participated in the try-out step and 36 teachers who participated in the trial runs step.

The employed research instruments were (1) a plan for focus group discussions concerning the state and problems of organizing instruction on multi-culture in school; (2) a distance training package for social studies teachers on organizing instruction on multicultural for students in school, comprising five units; (3) a distance training achievement test to assess knowledge and understanding of trainees concerning organizing instruction on multicultural for students in school; and (4) a self-evaluation form for distance training package trainees on application of knowledge and skills obtained from the training in organizing instruction on multi-culture for students in school. Basic statistics employed for data analysis were the mean, and standard deviation; while content analysis was employed for analyzing the results of focus group discussion, and the E_1/E_2 efficiency index and t-test were employed for verifying the efficiency of the distance training package.

Research findings revealed that (1) the social studies teachers had the opinions that the instruction on multicultural was important and that it was necessary to organize instruction on multi-culture, especially in schools in Songkhla, Yala, Pattani, and Narathiwat educational services areas; however, the majority of teachers still had a low level of knowledge and understanding on multicultural; as for its instructional approach, multicultural education should be integrated as a substance in the Social Studies, Culture and Religion Learning Area and immersed in all other learning areas in the Basic Education Curriculum, B.E. 2551; the contents of instruction should focus on having the learners acquiring the knowledge and practicing the learning activities in society to enhance mutual understanding among people; meanwhile, social studies teachers expressed their needs for training on organizing instruction on multi-culture, especially the training via the distance training system; (2) the five units of the developed distance training package for social studies teachers on organizing instruction on multi-culture for students in school met the set 80/80 efficiency criterion; (3) the post-training achievement of trainees who were trained with the use of the distance training package on organizing instruction

on multicultural for students in school was significantly higher than their pre-training counterpart at the .05 level; and (4) teachers in the sample reported that they had applied knowledge and skills obtained from the distance training package for social studies teachers on organizing instruction on multi-culture for students in school in more systematically and efficiently organizing instruction on multicultural in their classrooms; and that the developed distance training package was appropriate to be a manual for social studies teachers in organizing instruction on multi-culture in school in the future.

Keywords: Distance training package, Multiculture instruction, Social studies teacher

คำนำ

โครงการวิจัย เรื่อง การศึกษาผลการใช้ชุดฝึกอบรมทางไกลสำหรับครูสังคมศึกษา เรื่อง การจัดการเรียนการสอนพหุวัฒนธรรมในสถานศึกษา สำเร็จลงด้วยความอนุเคราะห์จากบุคคลหลายฝ่าย ที่กรุณาให้ข้อเสนอแนะในการจัดทำเอกสารชุดฝึกอบรมทางไกลสำหรับสถานศึกษา เรื่อง การจัดการเรียนการสอนพหุวัฒนธรรม ก่อนนำไปใช้ในการทดสอบประสิทธิภาพ

ผู้วิจัยขอขอบคุณ ครูสังคมศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสงขลา ที่กรุณาเป็นกลุ่มตัวอย่างทั้งในส่วนของ การแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการสภาพและปัญหาของการจัดการเรียนการสอนพหุวัฒนธรรมให้กับผู้เรียนในสถานศึกษา และในการทดลองการใช้ชุดฝึกอบรมทางไกลสำหรับครูสังคมศึกษา เรื่อง การจัดการเรียนการสอนพหุวัฒนธรรมในสถานศึกษา โดยเฉพาะการให้ข้อคิดเห็นที่เป็นคุณประโยชน์ ทำให้ชุดการฝึกอบรมทางไกลชุดนี้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด พร้อมทั้งจะนำไปใช้ประโยชน์ในการจัดการเรียนการสอนพหุวัฒนธรรมอย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพต่อไป

ผู้วิจัยขอขอบคุณอาจารย์วิชัย วงศ์สุวรรณ โรงเรียนหาดใหญ่วิทยาลัยสมบูรณ์กุลกันยา จังหวัดสงขลา ที่กรุณาเป็นผู้ประสานงาน จนโครงการวิจัยนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

รายงานการวิจัยฉบับนี้ ประกอบด้วยเอกสาร 3 เล่ม คือ รายงานการวิจัยเล่มหนึ่ง ส่วนอีก 2 เล่ม เป็นรายละเอียดของต้นแบบชิ้นงาน คือ เอกสารชุดฝึกอบรมทางไกลในส่วนของประมวลสาระชุดฝึกอบรมทางไกล จำนวน 5 หน่วย และแนวการศึกษาชุดฝึกอบรมทางไกล จำนวน 5 หน่วย

การวิจัยครั้งนี้ได้รับการสนับสนุนโดย สำนักบริหารโครงการวิจัยในอุดมศึกษาและพัฒนา มหาวิทยาลัยวิจัยแห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ประจำปี 2554

ผู้วิจัย

มีนาคม 2555

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ค
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
คำนำ	ช
สารบัญ	ช
สารบัญตาราง	ฉ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาวิจัย	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	5
สมมุติฐานการวิจัย	5
ขอบเขตของการวิจัย	5
นิยามศัพท์เฉพาะ	6
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย	7
กรอบแนวความคิดการวิจัย	8
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	9
แนวคิดเกี่ยวกับพหุวัฒนธรรม	9
แนวทางการจัดหลักสูตรพหุวัฒนธรรมของสถานศึกษา	11
แนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อความเข้าใจพหุวัฒนธรรม	21
สื่อ แหล่งการเรียนรู้ และการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนการสอน	
พหุวัฒนธรรม	26
การพัฒนาชุดฝึกอบรมทางไกล	30
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	37
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	45
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	45
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	47

	หน้า
การเก็บรวบรวมข้อมูล	50
การวิเคราะห์ข้อมูล	52
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์	55
สภาพและปัญหาของการจัดการเรียนการสอนพหุวัฒนธรรมในสถานศึกษา	55
ผลการพัฒนาชุดฝึกอบรมทางไกลและการหาประสิทธิภาพชุดฝึกอบรมทางไกล สำหรับครูสังคมศึกษา เรื่อง การจัดการเรียนการสอนพหุวัฒนธรรม ให้กับผู้เรียนในสถานศึกษา ตามเกณฑ์ 80/80	59
เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ในการฝึกอบรมทางไกลก่อนและหลังการฝึกอบรมของ ผู้เข้ารับการฝึกอบรมที่ใช้ชุดฝึกอบรมทางไกลสำหรับครูสังคมศึกษา เรื่อง การจัดการเรียนการสอนพหุวัฒนธรรมให้กับผู้เรียนในสถานศึกษา ในชั้นทดลองใช้จริง	67
ผลการนำชุดฝึกอบรมทางไกลที่ผู้เข้ารับการฝึกอบรมนำไปใช้ในการจัดการเรียน การสอนพหุวัฒนธรรมให้กับผู้เรียนในสถานศึกษา	68
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	71
สรุปผลการวิจัย	71
อภิปรายผล	74
ข้อเสนอแนะ	76
บรรณานุกรม	78
ภาคผนวก	81
ก รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย	82
ข แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์การฝึกอบรมทางไกล เรื่อง การจัดการเรียน การสอนพหุวัฒนธรรมให้กับผู้เรียนในสถานศึกษา	85
ค แบบสอบถามประกอบการสนทนากลุ่มเกี่ยวกับสภาพและปัญหาของ การจัดการเรียนการสอนพหุวัฒนธรรมในสถานศึกษา	106

ง ตารางประกอบการฝึกอบรมในส่วนของสื่อเสริม (สื่อปฏิสัมพันธ์)	
เรื่อง การจัดการเรียนการสอนพหุวัฒนธรรมให้กับผู้เรียนในสถานศึกษา	111
จ แบบประเมินตนเองของผู้เข้ารับการฝึกอบรมทางไกลในการนำความรู้	
จากชุดฝึกอบรมทางไกล เรื่องการจัดการเรียนการสอนพหุวัฒนธรรม	
ไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนพหุวัฒนธรรมให้กับผู้เรียนในสถานศึกษา	113

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่ 4.1	แสดงคะแนนเฉลี่ยค่าประสิทธิภาพของกระบวนการ (E_1) และค่าประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (E_2) ของชุดฝึกอบรมทางไกล สำหรับครูสังคัมศึกษา เรื่องการจัดการเรียนการสอนพหุวัฒนธรรม ให้นักเรียนในสถานศึกษา หน่วยที่ 1 – 5 จากการทดสอบแบบเดี่ยว (1:6)	60
ตารางที่ 4.2	แสดงคะแนนเฉลี่ยค่าประสิทธิภาพของกระบวนการ (E_1) และค่าประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (E_2) ของชุดฝึกอบรมทางไกล สำหรับครูสังคัมศึกษา เรื่อง การจัดการเรียนการสอนพหุวัฒนธรรม ให้นักเรียนในสถานศึกษา หน่วยที่ 1 – 5 จากการทดสอบแบบกลุ่ม (1:12)	61
ตารางที่ 4.3	แสดงคะแนนเฉลี่ยค่าประสิทธิภาพของกระบวนการ (E_1) และค่าประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (E_2) ของชุดฝึกอบรมทางไกล สำหรับครูสังคัมศึกษา เรื่อง การจัดการเรียนการสอนพหุวัฒนธรรม ให้นักเรียนในสถานศึกษา หน่วยที่ 1 – 5 จากการทดสอบแบบสนาม (1:36)	62
ตารางที่ 4.4	เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ในการฝึกอบรมทางไกลก่อนและหลังการฝึกอบรมของผู้เข้ารับการฝึกอบรมที่ใช้ชุดฝึกอบรมทางไกล สำหรับครูสังคัมศึกษา เรื่อง การจัดการเรียนการสอนพหุวัฒนธรรม ให้นักเรียนในสถานศึกษา ในชั้นทดลองใช้จริง (36 คน)	68